

ОТ 24 ДО 27 МАРТ, В ПРАГА СЕ ПРОВЕДЕ ВТОРАТА КИНОПАНОРАМА НА СЪВРЕМЕННОТО БЪЛГАРСКО КИНО, ОРГАНИЗИРАНА ОТ БЪЛГАРСКИЯ КУЛТУРЕН ИНСТИТУТ В ПРАГА. В ПРОГРАМАТА БЯХА ВКЛЮЧЕНИ СЪВРЕМЕННИ БЪЛГАРСКИ ИГРАЛНИ, ДОКУМЕНТАЛНИ, АНИМАЦИОННИ И КЪСОМЕТРАЖНИ ФИЛМИ. СЛЕДОБЕДНИТЕ ПРОЖЕКЦИИ СЕ СЪСТОЯХА В ГАЛЕРИЯТА НА ИНСТИТУТА, А ЗА ВЕЧЕРНИТЕ, НА КОИТО БЯХА ПРОЖЕКТИРАНИ ИГРАЛНИТЕ ФИЛМИ, СЛУЖИТЕЛИТЕ НА ИНСТИТУТА СПЕЧЕЛИХА ЕДНО ОТ КИНАТА С НАЙ-ЗВУЧНИ ИМЕНА В ПРАГА – ЛУЦЕРНА. КАКТО И ПРЕЗ МИНАЛАТА ГОДИНА, КОГАТО СЕ СЪСТОЯ ПЪРВОТО ИЗДАНИЕ НА КИНОПАНОРАМАТА, ЗАЛАТА БЕШЕ ПЪЛНА.

Втората Кинопанорама се проведе в „Луцерна“

Програмата на второто издание на Кинопанорамата беше разделена на три основни секции. Първата, най-престижната, представи три български филма, създадени през 2008 и 2009 година. Прожекциите се състояха във вечерните часове, в кино „Луцерна“. Следобедните часове бяха резервирани за късометражни, документални и анимационни филми, които се прожектираха в галерията на Българския културен институт. Нова за Кинопанорамата беше съпроводящата програма, която представи български филмови плакати и организира експериментален филмов уъркшоп. Куратор на Кинопанорамата, както и миналата година, беше българският музикант, композитор, актьор и режисьор Стефан Вълдобрев. Като гости от България

пристигнаха Стефан Вълдобрев, Мартин Младенов от „Бидон филм“ и режисьорът Никола Бошнаков.

ИГРАЛНИЯТ ФИЛМ, КОЙТО ОТКРИ КИНОПАНОРАМАТА,

е сред най-звездните от последните години в България – „Светът е голям и спасение дебне отвсякъде“ (2008) на режисьора Стефан Командарев. Ако решите да потърсите наградите, които е спечелил на филмови фестивали по цял свят, можете да отворите страницата на филма <http://www.theworldisbig.com> и сами да решите кои са най-престижни. Има мнение, че най-престижни са пълните кинозалони

„Светът е голям и спасение дебне отвсякъде“

„Източни пиеси“

„Единствената любовна история, която Хемингвей не описа“

и Васко загиват на място, а техният син Алекс получава тежка амнезия. Дядо му, Бай Дан, пристига от България с идеята да го върне у дома, но обърканото съзнание на внука така и не успява да го разпознае. Двамата потеглят обратно през живописните кътчета на Европа, оборудвани само с велосипед, табла и цялото време на света. За Алекс завръщането вкъщи се превръща в пътуване назад към миналото и обратно към себе си, по време на което пред очите ни, вплетен в откъслечни ретроспекции, се ниже разказът за неговото детство и родителите му. Макар историята често да е прорязвана от драматизъм, всичко е обгърнато в меката светлина на спомена и създава усещане за уют. Хората обичат и страдат с еднаква страст, плачът и смехът крачат неотлъчно един до друг, а някъде помежду им се прокрадва философията на живота – толкова дълбока и всеобхватна, че може да я зърнеш само в онзи специален миг, преди хвърлените зарове да се плъзнат по полираната повърхност на таблата.

Вторият игрален филм е „Източни пиеси“ (2009) на режисьора Камен Калев. Това е филмът, за който френският вестник „Либерасион“ пише: „Ако пропуснете това заглавие, след пет години ще изглеждате глупаво.“ През 2009 г. филмът с успех участва в „Петнайсетдневка на режисьорите“ в Кан. Заслужава да отбележим, че това е първият български филм, попаднал в официалната селекция на фестивала в Кан от 1990 година.

Филмът разказва за двама братя, изгубили връзка по между си, внезапно изправени един срещу друг. Георги, член на неонацистка групировка, участва в сблъсък, докато Ицо е страничен наблюдател и успява да спаси турско семейство. От Георги се очаква активно участие в по-големи акции и той поставя под съмнение сериозната си ангажираност в групировката, докато Ицо си задава въпроса дали красивото турско момиче, спасено от него, не би могло да го спаси от тъжния му живот в София. Единственият начин двамата братя да разберат какво всъщност искат от живота си, е да открият отново пътя към себе си и един към друг.

„Имах някаква история в главата си, която да се снима с малък екип – разказва за създаването на филма режисьорът Камен Калев. – Тръгна от паралелни сюжети за четирима млади хора. В крайна сметка стана филм за това как един човек от много задръстено състояние, в което явно страда, може изведнъж да се разчупи и от него да паднат хиляди тежести и какво е нужно да стане, за да се освободи“ – обобщава режисьорът с усмивка идеята на филма.

„Другият персонаж – на по-малкия брат Георги, е на един малък пич, който е супернеориентиран в днешното време. За мен интересното беше, че Ицо – по-големият, има много сериозни проблеми с наркотиците, докато Георги има коренно различни проблеми. Но при двамата основата е една – цялостна липса на хармония.“ В този момент се появява едно момиче, което започва да говори за пробуждане на души. Това е героинята на турската актриса Саадет Изил Аской, която Калев среща преди няколко години и която харесва първоначално за друг проект. Той казва, че след като я вижда за втори път, историята някак се подreja.

Снимането на филма е белязано с трагедия, свързана с вдъхновителя и изпълнителя на една от двете централни роли, скулптора Христо Христов. „Той е причина да бъде създаден филма изобщо – казва режисьорът – Ползвах детайли от неговия живот, това, което ми споделяше. Той започна да тегли всичко около себе си – превърна се в основния персонаж (вероятно и затова името му във филма не е сменено с друго). Имаше някакъв момент, в който се чудех кой трябва да играе ролята на Христо, но в последствие осъзнах, че ако не е самият той, ще изгубя много от детайлите, които изграждат неговия образ. Това са всички неща, които правят този персонаж толкова силен и вълнуващ. Когато му предложих ролята, той се съгласи, без изобщо да се замисля. Направихме няколко актьорски теста и се оказа, че той изобщо не се страхува или променя пред камерата. Така решихме той да изиграе себе си. И слава богу, защото Христо е сърцето на филма.“ В противовес на целия позитивизъм, с който е за-

снет филма, реалността зад кадър е, че малко преди края на снимките Христо почива. „Той най-много вярваше във филма и адски много се кефеше. Беше на 39, ултраталантлив дърворезбар. Снимах неговия живот – там, където живее и цеха, в който работи, Ники, която му е приятелка в живота и във филма. Христо беше човек, лишен от всякакъв конформизъм. Човек много истински, директен, свободен от всякакви предрасъдъци и условности и същевременно доста беззащитен, чувствителен и много забавен. Сега остава филмът с него и за него.“ Христо дори не успява да гледа лентата, когато умира, все още има незаснети моменти.

Най-малко известен е третият и последен от игралните филми на кинофестивала – „Единствената любовна история, която Хемингвей не описа“ (2008) на режисьора Светослав Овчаров. Лентата печели националните награди за 2009 г. – за най-добър филм и най-добра режисура. Финансирането на филма е осигурено благодарение на наградата на Балканския филмов фонд за сценарий в Солун, спечелена през 2004 г.

Сюжетът проследява измисленото пребиваване на младия Хемингвей в България, по време на което той успява да се сблъска с милите родни нрави и дори да срещне любовта, макар и съвсем за кратко. Ърнест е кореспондент на вестник, разболял се от малария в Истанбул. На път за Париж се напива в Ориент експрес и след скандал във влака – изхвърлен на малка българска гара. Началникът ѝ и дъщеря му го приютяват, въпреки че го подозират в шпионаж. За сърцето на русокосата девойка едновременно се борят местният лекар и романтичният полицейски началник, но тя се влюбва в появилия се отникъде начетен американец. Между двамата прехвърчат любовни искри над каца с грозде, редят се заклинания за гонене на болести над вино с хашиш и се кроят планове за заминаване на Запад. Като цяло филмът е мрачен (действието се развива най-вече през нощта) и романтичен по леко архаичен, но мил начин. Не натоварва със сложни отговори на още по-сложни екзистенциални въпроси и е лек и неангажиращ – една мелодично разказана, простишка история.

СЛЕДОБЕДНИТЕ ЧАСОВЕ НА КИНО-ПАНОРАМАТА БЯХА ОТРЕДЕНИ НА КЪСО-МЕТРАЖНОТО КИНО

и в частност на продукцията на „Бидон филм“. През декември 2008 г. филмите им са представени и от Чешкия център в София, по това време под ръководството на Михаил Велнер Поспишил.

Централните фигури в „Бидон филм“ са Никола Бошнаков и Димитър Таралежков.

Никола Бошнаков е роден в София през 1977 година. На 18 години започва работа в ЗММ (Завод за металообработващи машини), като бояджия в цех – втора боя. В средата на 1996 се захваща с бързоразвиващ се малък бизнес – разпространение на вестници. За една година успява да разшири предприятието до седем павилиона и кръчма. После отива граничар. В следващата година фалира два пъти. В края на миналия век се захваща и с видеотека, но фалитът го намира дори и на последната спирка на автобус 306 в жк. „Младост II“. Записва Нов български университет, където съвместно с Димитър Таралежков и Олег Константинов поставя началото на „Бидон филм“. Защиства бакалавърска степен през 2007 с филма „Алтънджиите идат!“.

Димитър Таралежков е роден през 1980 г. Семестреално завършва Нов български университет през 2004 г., специалност „Кино и телевизионна режисура“. По време на следването си започва да свири на китара. Една година по-късно има над 30 авторски песни и получава наградата ПОКИ (Поети с китара – фестивал за авторска песен гр. Харманли) за дебют.

Историята на „Бидон филм“ е достойна за сериал. Започва през 2000 година когато бояджията от завода за металорежещи машини в София, а по-късно бизнесмен –

Никола Бошнаков

Димитър Таралежков

Никола Бошнаков, записва кинорежисура в нов български Университет. Там се запознава с Димитър Таралежков и Олег Константинов и тримата поставят началото на „Бидон филм“. Каквото и да мислим за бидоните и онова, което се слага в тях, групата твърди, че името идва от „Bidonville“ – градове на бедняци и несретници в развитите държави и от „Il bidone“ – филмът „Измамата“ на Федерико Фелини.

До семестриалното си завършване през 2004, групата създава под шапката на „Бидон филм“ над 20 филма във всякакви дължини, форми и формати. След това всеки от членовете тръгва в различна посока. Операторката Ана Стоянова се специализира в снимането на сватби, Олег Константинов започва работа като монтажист, Никола Бошнаков се връща към търговията с вестници, а Митко Таралежков се прибира в родния си Бургас.

Първото насърчително признание идва с филма „Бургас на Таралежков“, който е отличен с награда на студентския фест в Балчик. Отново в Балчик, през 2006 г., е отличен и филма на Никола Бошнаков „Алтънджиите идат!“, който печели

награда на публиката за най-добър български филм. Следва второ място на Vaasa Wildlife Film Festival – в категорията „Low Budget – Big Impact“ и на Десетия кинофестивал на НБУ – награда на публиката за най-добър документален филм.

На Кинопанорамата бяха прожектирани няколко от култовите филми на групата: „Лешпер комерс инс.“ (2005) на Димитър Таралежков, „Алтънджиите идат!“ (2006) на Никола Бошнаков, „Бургас на Таралежков“ (2003) и „София Видео Гайд“ (2007) на Никола Бошнаков, осъществен съвместно с чешкото сдружение „Паралакс“.

Неписано правило е, че за експерименталното кино се пишат насърчителни и позитивни статии. Най-малкото, защото борбата им за слънчева светлина и живот е почти епична. Освен това, независимо от качеството си, в много случаи отстояват идеи, чиято цел е да накарат ленивата мисъл отново да се раздвижи. Какво казва Никола Бошнаков за своя филм „София Видео Гайд“: „Това е филм, който трябва да даде повод човек да не се отчайва. Колкото и да е слаб, колкото и недостатъци да има, той тръгва с голи гърди срещу една порочна

система. Със сигурност ние имаме хора, които могат да правят кино. Важното е да са достатъчно смели, за да бъдат себе си. Този филм иска да им даде повод да го направят. Наясно съм, че това е ниска летва, но всеки трябва да знае, че може да я прескочи, стига да вярва, че е възможно.“

Или както отговаря един от героите на Таралежков на въпроса какъв е резултатът: „0:0, братле, ама засега сме победители!“

В РАМКИТЕ НА СЪПРОВОЖДАЩАТА ПРОГРАМА

беше открита изложба на български филмови плакати, която припомни класически произведения на българското кино като „Козият рог“, „Момчето си отива“, „Осъдени души“, „Бон шанс“ и др.

По време на пресконференцията Кураторът на кинопанорамата – Стефан Вълдобрев, се спря на визията си за българското кино през последните години и критерият, приложен при подбора на филмите. Той изтъкна, че през последните години българското кино е в очевиден възход. „Раждат се жанрово много разнообразни филми – каза той – и ние също сме подбрали три съвсем различни филма, всеки от които защитава своето присъствие в жанра. Ще открием с филма „Светът е голям и спасение дебне отвсякъде“, който е една много добре разказана история – тоест той е като филмите, в които чешките творци са майстори. Да разказват история – това е нещо, което чешкият филм умее много добре. Българското кино също го е умело и плакатите, които виждате, са към филми, които са именно много добре разказани истории – онова, към което българското кино се връща.“

Неочаквано удоволствие за всички присъстващи беше официалното откриване на Кинопанорамата. Изненадата на организаторите беше участието на чешката музикална група „Cava“, която изпълни хитове от известни български филми – на първо място от „Козият рог“, с което предизвика вълна от умиление и създадоха съответното настроение. ■

Официалното откриване на Кинопанорамата в Българския културен институт

